

บทความวิจัยจากฐานข้อมูล จัดหน้าด้วยระบบอัตโนมัติ ไม่ใช่ต้นฉบับจากผู้เผยแพร่

ชื่อเรื่อง การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้เทคนิคการคิดทบทวน 6 ใบ

ผู้วิจัย นางสาวรัชชิสดา ภาวะบุตร

ปีการศึกษา 2567

บทคัดย่อ

วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ผลงานนวัตกรรมของผู้สอนชื่อผลงาน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) โดยใช้เทคนิคการคิดทบทวน 6 ใบของเดอโบโน เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยชื่อผู้นำเสนอผลงาน นางสาวรัชชิสดา ภาวะบุตรตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ชำนาญการ โรงเรียน อุบลวิทยาคมสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 1 การคิดที่สามารถพัฒนาและส่งเสริมได้ในเด็กเล็กคือ การรู้จักการแก้ปัญหา ซึ่งจะต้องเริ่มกันตั้งแต่แรกการคิดของเด็กเล็กต้องอาศัยการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ และการเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก ผู้ปกครองและครูจึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการที่จะทำให้เด็กเรียนรู้ในการแก้ปัญหา สิ่งแรกต้องเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสำคัญของพัฒนาการเด็ก ตลอดจนการดำเนินชีวิตประจำวันของเด็ก หากได้เข้าใจในความเป็นมาของการคิดของเด็กแล้ว ก็สามารถที่จะส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาได้ตั้งแต่แรก เด็กก็จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาจนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ เด็กพบกับปัญหาที่สามารถที่จะเผชิญต่อปัญหาต่างๆ อย่างไม่กลัว กลัก็จะเผชิญกับสิ่งที่เป็นปัญหา และดำเนินการไปสู่การแก้ปัญหาได้ในที่สุดผู้นำเสนอผลงาน เห็นว่ามีวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยเกิดความคิดที่มีประสิทธิภาพในการสร้างสรรค์และคิดรอบด้านมากขึ้นคือการสอนตามแนวคิดทบทวน 6 ใบ ของเดอโบโน ซึ่งเป็นเทคนิคที่ใช้พัฒนาการคิดของบุคคลทั่วไปให้สามารถคิดอย่างรอบด้าน ครอบคลุมประเด็นที่ควรนำมาคิดพิจารณา อันจะช่วยให้มีความคิดที่รอบคอบขึ้น โดยใช้ทบทวนเป็นตัวแทนของการคิดหรือการแสดงความคิดเห็นและสื่อของความคิด เทคนิคนี้ช่วยให้บุคคลได้ฝึกการคิดในหลายแง่มุม ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็กปฐมวัยหรือการคิดร่วมกันเป็นกลุ่ม จะช่วยให้กลุ่มได้มุมมองในการคิดที่หลากหลายขึ้น และช่วยให้ผลของการคิดที่มีความรอบคอบขึ้น (ทิกนา แชมเมณี, 2551 : 47) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ที่ให้แก่เด็กปฐมวัยได้คิด ได้อธิบายความเข้าใจในสิ่งที่ได้เรียนรู้โดยการเรียบเรียงเป็นถ้อยคำของตนเองได้น่าความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติและแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2552 : 20)การคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย เป็นส่วนหนึ่งขององค์ประกอบทางสติปัญญาอันเป็นกระบวนการทำงานของสมองที่ต้องอาศัยความรู้และประสบการณ์เป็นพื้นฐานสำคัญ การเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกและใช้ความคิดอย่างเสรีร่วมกับครูเพื่อนและครู เป็นวิธีการที่สำคัญที่ตอบสนองต่อความต้องการและธรรมชาติของเด็ก โดยเฉพาะการมีปฏิสัมพันธ์และการใช้ภาษาในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความคิดกับกลุ่มเพื่อน ดังนั้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยนั้น ครูควรให้ความสำคัญและคำนึงถึงธรรมชาติของเด็กทั้งในด้านพัฒนาการการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคลโดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กพัฒนาทักษะพื้นฐานทุกด้านโดยผ่านรูปแบบกิจกรรมที่ได้ลงมือกระทำและปฏิบัติจริงด้วยตนเองดังที่ ดิวอี้ (Dewey) เพียเจต์ (Piaget) และ Bruner (Bruner) เห็นสอดคล้องกันว่ากระบวนการพัฒนาทางสติปัญญานั้น ควรให้เด็กได้เรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by Doing) และมี ปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและคนรอบข้างด้วยตนเอง ซึ่งวิธีการเรียนรู้ดังกล่าว นำไปสู่การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) เป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สำคัญ ที่จะช่วยให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านกิจกรรมที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงที่มีความหมาย เกิดการเรียนรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ภายใต้สภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ด้วยตนเองสร้างปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ ร่วมกันอย่างกระตือรือร้น และสนุกสนานและมีความสุข ผ่านสื่ออุปกรณ์ที่หลากหลาย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ จนเกิดเป็นทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของผู้ปกครองและชุมชนจากบทความข้างต้นที่กล่าวมาจึงได้ลงมือถึงปัญหาและความสำคัญของการจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมด้านความคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย จึงมีความสนใจที่จะนำเทคนิคการคิดทบทวน 6 ใบ ของเดอโบโน มาใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย โดยมีคุณภาพตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย และเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ในระดับต่อไปจุดประสงค์1. เพื่อพัฒนาการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) โดยใช้เทคนิคคิดทบทวน 6 ใบของเดอโบโน เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย2. เพื่อเปรียบเทียบพัฒนาการ การคิดแก้ปัญหาก่อนและหลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเชิงรุก(Active Learning) โดยใช้เทคนิคคิดทบทวน 6 ใบของเดอโบโน3. เพื่อสอดคล้องกับนโยบายของสถานศึกษา ชุมชนและภาคีเครือข่ายผลการดำเนินงานและประโยชน์ที่ได้รับผลที่เกิดตามจุดประสงค์1. เด็กปฐมวัยเกิดความสามารถในการคิดแก้ปัญหา2. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบเชิงรุก(Active Learning) โดยใช้เทคนิคคิดทบทวน 6 ใบของเดอโบโน เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพประโยชน์ที่ได้รับประโยชน์ต่อบุคคล1. เด็กปฐมวัยได้รับการกระตุ้นให้คิดจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ โดยผ่านกระบวนการคิดและแก้ปัญหาเพื่อนำไปใช้ในแก้ปัญหาได้ในระดับต่อไป2. เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนระดับปฐมวัย และผู้สนใจได้นำเทคนิคการคิดทบทวน 6 ใบของเดอโบโนไปพัฒนา ประยุกต์ใช้ และปรับปรุงแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ในระดับปฐมวัยหรือระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป ประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายโดยผ่านกระบวนการ PLC1. นวัตกรรมนี้ส่งผลให้ครูได้ปรับรูปแบบการสอนที่ผสมผสานการเรียนรู้ผ่านเทคนิคการคิดทบทวน 6 ใบมาปรับใช้กับการจัดการเรียนรู้2. เป็นประโยชน์ต่อชุมชนเป็นอย่างมาก เนื่องจากชุมชนต้องการให้เด็กปฐมวัยรู้จักการคิดแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ที่อยู่อ้างอิง (URL) : <https://publish.vichakan.net/show/597>

วันที่ดำเนินการเผยแพร่ : 20 กรกฎาคม 2567

พิมพ์ : วันที่ 13 เมษายน 2568 เวลา 07.14 น.